

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 11.10.1979, sp. zn. 4 Tz 75/79, ECLI:CZ:NS:1979:4.TZ.75.1979.1

Číslo: 49/1980

Právní věta: Riaditeľ strednej školy je pri rozhodovaní o prijímaní uchádzačov na strednú pedagogickú školu verejným činiteľom v zmysle § 89 odst. 8 Tr. zák. Preto naplní znaky trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 odst. 1 písm. a) Tr. zák., ak prijme uchádzača na strednú školu, hoci uchádzač nesplnil podmienky pre prijatie na strednú škodu ustanovené príslušnými predpismi. Ak prijme úplatok v súvislosti s rozhodovaním o prijímaní uchádzača na strednú školu, naplní aj znaky trestného činu prijímania úplatku podľa § 160 odst. 1, 3 Tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 11.10.1979

Spisová značka: 4 Tz 75/79

Číslo rozhodnutí: 49

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Prijímaní úplatku, Veřejný činiteľ, Zneužívání pravomoci veřejného činitele

Předpisy: 140/1961 Sb. § 35 odst. 2

§ 158 odst. 1 písm. a

§ 160 odst. 1

§ 160 odst. 3

§ 35 odst. 3

§ 89 odst. 8

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbirkový text rozhodnutí:

Č. 49/1980 sb. rozh.

Riaditeľ strednej školy je pri rozhodovaní o prijímaní uchádzačov na strednú pedagogickú školu verejným činiteľom v zmysle § 89 odst. 8 Tr. zák.

Preto naplní znaky trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 odst. 1 písm. a) Tr. zák., ak prijme uchádzača na strednú školu, hoci uchádzač nesplnil podmienky pre prijatie na strednú škodu ustanovené príslušnými predpismi.

Ak prijme úplatok v súvislosti s rozhodovaním o prijímaní uchádzača na strednú školu, naplní aj

znaky trestného činu prijímania úplatku podľa § 160 odst. 1, 3 Tr. zák.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 11. 10. 1979 sp. zn. [4 Tz 75/79.](#))

Najvyšší súd SSR v konaní o sťažnosti pre porušenie zákona zrušil rozsudok Okresného súdu v Lučenci z 1. februára 1979 sp. zn. 2 T 9/79 vo výroku o treste a Okresnému súdu v Lučenci prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Rozsudkom Okresného súdu v Lučenci z 1. februára 1979 sp. zn. 2 T 9/79 bol obvinený Š. V. uznaný za vinného z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 odst. 1 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1. ako riaditeľ Strednej pedagogickej školy v L. a predseda komisie pre prijímanie žiakov do prvého ročníka tejto školy konal v rozpore s platnými smernicami Ministerstva školstva SSR o prijímaní na štúdium na školách poskytujúcich stredné a vyššie vzdelanie a bez prerokovania v prijímacej komisii a mimo odvolacieho konania svojvoľne prijal do prvého ročníka Strednej pedagogickej školy v L. pre školský rok 1975/76 žiačky M. H. a E. H.;

2. v presne nezistenom čase na jar 1975 ako riaditeľ Strednej pedagogickej školy v L. dal ústny pokyn svojmu zástupcovi V. L., aby pôvodné nedostatočné známky z talentových prijímacích skúšok u žiačok A. H., M. H. S. G. a M. Č. na výslednom zhodnotení pozmenil a uviedol namiesto nich také známky, aby tieto žiačky prospeli, v dôsledku čoho uvedené žiačky boli neoprávnene prijaté do prvého ročníka Strednej pedagogickej školy v L.

Ďalej bol uznaný za vinného z trestného činu prijímania úplatku podľa § 160 odst. 1, 3 Tr. zák., ktorý spáchal tak, že

1. v presne nezistený deň na jar roku 1975 v kancelárii Strednej pedagogickej školy v L. prijal od J. H. úplatok 500,- Kčs za to, aby jej dcéru E. H. prijal do prvého ročníka Strednej pedagogickej školy v L. bez prerokovania v prijímacej komisii a mimo odvolacieho konania;

2. v presne nezistený deň v marci 1975 v kancelárii Strednej pedagogickej školy v L. prijal od otca žiačky M. H. úplatok 400,- Kčs za to, aby prijal jeho dcéru do školy;

3. pred vykonaním talentových skúšok na Strednej pedagogickej škole v L. pre rok 1975/76 prijal vo svojom byte od J. D. z Dačovho Lomu, otca žiačky A. D., polovicu prasaťa vo váhe 25 kg za to, aby jeho dcéra bola prijatá na Strednú pedagogickú školu v L.

Za to ho okresný súd odsúdil podľa § 160 odst. 3 Tr. zák. s použitím § 35 odst. 2 Tr. zák. na súhrnný trest osemnásť mesiacov odňatia slobody v prevej nápravno-výchovnej skupine. Súčasne podľa § 35 odst. 2 Tr. zák. zrušil výrok o treste z rozsudku Okresného súdu v Lučenci z 22. marca 1977 sp. zn. 1 T 13/77, ktorým bol obvinený uznaný za vinného z trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. a) Tr. zák. a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní šesť mesiacov podmienene na skúšobný čas jedného roka.

Napadnutý rozsudok nadobudol právoplatnosť 19. februára 1979.

Proti tomuto právoplatnému rozsudku podal generálny prokurátor SSR sťažnosť pre porušenie zákona v prospech obvineného. Uviedol, že napadnutý rozsudok je vo výroku o treste nezákonný, lebo neboli splnené podmienky pre uloženie súhrnného trestu vzhľadom na ustanovení § 35 odst. 3 Tr. zák.

Najvyšší súd SSR preskúmal na podklade sťažnosti pre porušenie zákona v zmysle § 267 odst. 1 Tr. por. správnosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že zákon porušený bol.

Okresný súd správne zistil skutočný stav veci. Výsledkami dokazovania je preukázané, že obvinený spáchal všetky skutky tak, ako sa to uvádza vo výroku napadnutého rozsudku. Jeho obhajoba, že žiačky M. H. a E. H. boli prijaté na základe príkazu M. G. zo Stredoslovenského krajského národného výboru v Banskej Bystrici, bola vyvrátená výpoveďami svedkov V. L. a F. M. Obvinený priznal, že dal príkaz na pripísanie známkov niektorých žiačok, ale obhajoval sa tým, že to urobil preto, lebo mu to prikázali nadriadení. Táto obhajoba bola tiež vyvrátená svedeckou výpoveďou F. M. Svedeckými výpoveďami M. V., M. K., M. G., D. G., E. M. a M. S. sa dokázalo, že známky niektorých žiačok z talentových skúšok sa nezhodovali so známkami, ktoré sa uvádzali na výsledkom zozname. Niektoré známky boli prepísané, čo sa prejavilo v tom, že žiačky boli neoprávnene prijaté na Strednú pedagogickú školu v L.

Obvinený poprel, že bol prijal úplatky od J. H., J. H. a J. D. za to, aby ich deti boli prijaté na Strednú pedagogickú školu v L. Okresný súd však uveril týmto svedkom, že obvinený prijal od nich úplatky. Tomuto zisteniu súdu nemožno nič vyčítať.

Niet čo vyčítať okresnému súdu ani pri právnom posúdení skutkov, keď rozhodol, že obvinený spáchal trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. a pokiaľ prijal úplatky, trestný čin prijímania úplatku podľa § 160 odst. 1, 3 Tr. zák. Niet pochybností o tom, že riaditeľ strednej pedagogickej školy je pri rozhodovaní o prijímaní uchádzačov na školu verejným činiteľom v zmysle § 89 odst. 8 Tr. zák. Ide o zodpovedného pracovníka, ktorý v zmysle smerníc Ministerstva školstva SSR o prijímaní na štúdium na školách poskytujúcich stredné a vyššie vzdelanie (smernice z 1. 4. 1971 č. 3771/1971-II/3 v znení smerníc z 18. 12. 1971 č. 14970/71-II/3, reg. v čiastke č. 7/1972 Zb., a v zemi úpravy Ministerstva školstva SSR z 5. 3. 1974 č. 1088/1974-II/1, reg. v čiastke č. 5/1974 Zb.) /1/ určuje každoročne do konca marca troj až päťčlennú komisiu na prijímacie pokračovanie, ktorá je jeho poradným orgánom a rozhoduje o prijatí uchádzača na štúdium. Takýto pracovník je verejným činiteľom podľa § 89 odst. 8 Tr. zák., lebo ako zodpovedný pracovník školy zúčastňuje sa na plnení úloh spoločnosti a používa pritom právomoc, ktorá mu bola v rámci plnenia zodpovednosti za plnenia týchto úloh zverená. 2) Obvinený v rozpore s uvedenými smernicami prijala niektoré uchádzačky do prvého ročníka Strednej pedagogickej školy v L. a tak naplnil všetky pojmové znaky trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 odst. 1 písm. a) Tr. zák. Ďalej prijal ako riaditeľ strednej školy a súčasne predsa komisie na prijímacie pokračovanie v súvislosti s prijatím uchádzačok do tejto školy úplatky a tým spáchal trestný čin prijímania úplatku podľa § 160 odst. 1, 3 Tr. zák.

Ďalej Najvyšší súd SSR odôvodnil, že bol porušený zákon v ustanovení § 35 odst. 2, 3 Tr. zák.

1) Teraz platí vyhl. Ministerstva školstva SSR č. 52/12979 Zb. o prijímaní na štúdium na stredných školách.

2) Porov. teraz § 4 odst. 3 zákona SNR č. 79/1978 Zb. o štátnej správe v školstve, podľa ktorého riaditeľ školy rozhoduje o právach, právom chránených zájmoch alebo povinnostiach občanov v prípadoch zverených mu týmto zákonom v súvislosti s § 24 odst. 1 cit. zák., podľa ktorého o prijatí žiaka na strednú školu rozhoduje riaditeľ školy.